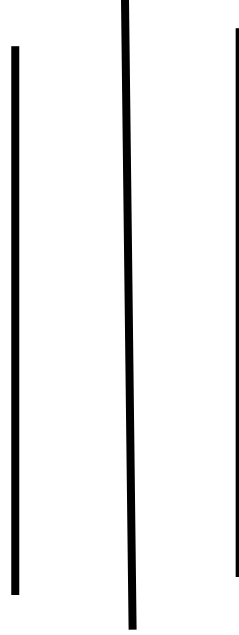

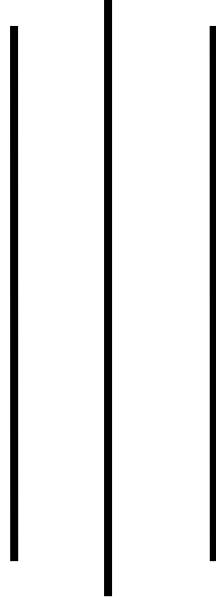

आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ को
नीति तथा कार्यक्रम

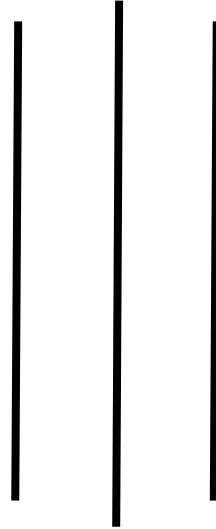

तामाकोशी गाउँपालिका
जफे, दोलखा
२०८३

दोस्रो गाउँसभाको २० औं अधिवेशनको ३२ औं बैठक
मिति २०८३ साल असार १ गते सोमबार तामाकोशी गाउँपालिकाका
अध्यक्ष श्री प्रोण प्रताप के.सी. ज्यूले प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक बर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम

तामाकोशी गाउँपालिका
जफे, दोलखा
२०८३ साल असार १ गते

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,
उपस्थित महानुभावहरु,
पत्रकार साथीहरु,
तामाकोशीबासी आमा बुबा, दाजुभाई तथा दिदिबैनीहरु,

१.तामाकोशी गाउँपालिकाको यस सम्मानित दोस्रो गाउँसभाको २० औं अधिवेशनको ३२ औं बैठकमा, नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको विकास र समृद्धि हासिल गर्न, तामाकोशी गाउँपालिकाका नागरिकहरुको जीवनस्तरमा रुपान्तरण गर्न र आगामी बर्ष २०८३।०८४ को बजेट तथा कार्यक्रमलाई बस्तुगत बनाइ नतिजा हासिल गर्न तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८३।०८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभूति भएको छ। हाम्रो कार्यकालको यस पाचौं नीति तथा कार्यक्रमलाई, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको क्षेत्रमा भएका सकारात्मक अभ्यासहरुलाई निरन्तरता दिँदै नविन परिकल्पनाहरु थप समावेश गर्न पाउने अवसरको रुपमा लिएको छु । यस सुखद अवसरमा सर्वप्रथम म तामाकोशी गाउँपालिकालाई सफल बनाउन भूमिका खेल्नुहुने सम्पूर्ण कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु, सम्पूर्ण सभा सदस्य ज्यूहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, विभिन्न राजनीतिक पार्टीका नेताहरु र सम्बन्धित सबै पक्षहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

यस अवसरमा नेपालको विभिन्न चरणका लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा आफ्नो जीवन अर्पण गर्नुहुने सम्पूर्ण सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । उहाँहरुको त्याग, साहस र बलिदानीलाई नतिजामूखी शासन र कार्यसम्पादन मार्फत सार्थक बनाइनेछ, भन्नेमा विश्वस्त छु ।

२.तामाकोशी गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक बर्ष २०८३।०८४ को नीति तथा कार्यक्रममा गाउँपालिकाको बर्तमान अवस्था र आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी नविन सोच, नीति र कार्यक्रमहरुलाई समावेश गरिएको छ। नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकार, नेपाल सरकार र बागमती प्रदेशले अवलम्बन गरेका विकास नीति, र विकासका समसामयिक मुद्दाहरु जस्तै:- सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैङ्गिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बालमैत्री स्थानीय शासन, वातावरणमैत्री स्थानीय शासन, पूर्ण सरसफाई, लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरुलाई सम्बोधन गर्न प्रस्तावित आगामी

आ.व.२०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी सार्वजनीकरणका लागि पेश गरेको छु । यस नीति तथा कार्यक्रमले “समृद्धिको आधार कृषि ,पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य, जलस्रोत तथा पूर्वाधार” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन सहयोग गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,

३.अब म आगामी आ.व.२०८३।०८४ को क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्दछु । यस नीति तथा कार्यक्रमले तामाकोशी गाउँपालिकालाई कृषिमा आत्मनिर्भर बनाइ समृद्ध बनाउने, सहकारी र वित्तीय क्षेत्रलाई उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि परिचालन गर्ने, घरमै रोजगारी गोठमै व्यापार हुने अवस्थाको सिर्जना गर्ने, सबै नागरिकहरुमा निःशुल्क रुपमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने, गुणस्तरीय शिक्षाको ग्यारेन्टी गर्ने, समाजमा व्याप्त कुरीति र कुसंस्कारको अन्त्य गर्दै विभेद र असमानतालाई हटाइ सामाजिक न्याय कायम गर्ने, दिगो सुरक्षित र भरपर्दो पक्की सडक भएको सफा र हराभरा गाउँपालिका निर्माण गर्ने, सबै नागरिकहरुमा एक घर एक धारा सहितको स्वच्छ र सफा खानेपानी वितरण गर्ने, गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतको वृद्धि गरी आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख हुने, नागरिकहरुमा छिटो छरितो सरल र सहज तरिकाले प्रभावकारी सेवा प्रवाह गर्ने र सुशासन कायम गर्न सहयोग पुर्याउने विश्वास लिएको छु ।

क.आर्थिक विकास

कृषि

- “कृषिमा आत्मनिर्भरता, गाउँपालिकाको समृद्धि” नारालाई अगाडी बढाउँदै एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमलाई अभियानकै रुपमा निरन्तरता दिइ संचालन गरिनेछ । कृषि क्षेत्रको सुदृढीकरणका लागि सरकारी र गैर सरकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- अर्गानिक तरकारीमा आत्मनिर्भर गाउँपालिका निर्माणका लागि “एक घर एक करेसावारी (KITCHEN GARDEN)” निर्माण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- अमिलो जात फलफूल तथा तरकारी प्रवर्द्धन गर्न घुम्ती तालिम कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- “सजिव माटो जैविक विविधता संरक्षणको बाटो” भन्ने कुरालाई आत्मसात गर्दै प्राङ्गारिक कृषिलाई प्रवर्द्धन गर्न डिजीटल माटो परिक्षण गर्ने, जैविक मल उत्पादन तालिम दिने र आवश्यक सामग्रीहरु वितरण गर्ने कार्यक्रमहरु निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- किसानहरुको मलको समस्यालाई समाधान गर्न संघ र प्रदेश सरकारका साथै सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।

- “कृषकको मुस्कान, तामाकोशीको गौरव” भन्ने नारा अगाडी बढाउँदै कृषि पेशालाई मर्यादित र सम्मानित पेशाको रूपमा विकास गरिनेछ। कृषिलाइ आधुनिकीकरण र यन्त्रीकरण गर्न एक कृषक समूह न्यूनतम पाँच कृषि उपकरण उपलब्ध हुने व्यवस्था गरिनेछ साथै बजारीकरणको लागि आवश्यक रणनीतिहरू अवलम्बन गरिनेछ ।
- किसानहरूको कृषि उत्पादनलाई चिस्यान केन्द्र (COLD STORE)मा भण्डारण गर्नुपर्ने अवस्थामा अन्तरनिकाय समन्वय गरी व्यवस्थापन गरिनेछ। साथै एक वडा एक कोलबुट/चिस्यान केन्द्र निर्माण, संचालन र मर्मत संभार गर्ने कार्य निरन्तर गरिनेछ ।
- “सिँचाइको सुविधा समृद्धिको सन्देश” भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै यस वर्ष सिँचाइ पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मतसंभारको कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिनेछ। सिँचाइ सुविधा विस्तारको लागि विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- कृषि क्षेत्रको सुदृढीकरणका लागि सरकारी गैर सरकारी क्षेत्रहरू तथा कृषि विज्ञहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको सबै किसानहरू र उत्पादनलाई पहिचान गरी बजारीकरणमा सहजीकरण गर्न किसान सूचीकरण कार्यक्रमसँग आवद्ध गरी करेसा एप संचालनमा ल्याइनेछ । गाउँपालिकाभित्र संचालनमा रहेका हाटहरू निरन्तर व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- “घरमै रोजगार गोठमै व्यापार” अभियान संचालन गरी पशुपालनमा युवाहरूको सहभागिता बढाइनेछ । विदेशबाट फर्केका युवाहरूको क्षमतालाई उपयोग गर्दै पशुपालनमा जोड्न प्राविधिक र आर्थिक अनुदानका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- व्यावसायिक माछापालनबाट हरित अर्थतन्त्रको विकास गर्न माछापालन कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- जुनोटिक रोगको बारेमा जानकारी गराउन विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशुपंक्षिमा लाग्न सक्ने विभिन्न किसिमका महामारीजन्य रोगहरू उन्मुलनका लागि खोप कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- कृषकहरूलाई सुरक्षित महसुस गराउन पशुबीमा तथा कृषक बीमा कार्यक्रमलाई निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- एक वडा एक कृषि/पशु प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्था गरी कृषकहरूलाई निरन्तर प्राविधिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

- “सानो लगानी राम्रो आम्दानी” अभियान संचालन गरि विपन्न नागरिकहरूको लागि कुखुरा, हाँस, टर्की, कालिज लगायतका उच्च प्रतिफलको संभावना रहेका पंक्षीहरूको पालनमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनले कृषि क्षेत्रमा देखा परेका अवसर र असरहरूको पहिचान गरि अनुकूलन र प्रभाव न्यूनीकरणका लागि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- पशुपंक्षीमा लाग्न सक्ने रोगको प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास तथा रोगको उपचारका लागि निःशुल्क औषधी तथा खोप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा लगानी बढाउन कृषकहरूलाई अनुदान तथा बैङ्कबाट लिने कर्जामा लाग्ने व्याज अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- कृषि सहकारीहरूको साझेदारीमा कृषि एम्बुलेन्स संचालनमा ल्याइनेछ ।
- दुध उत्पादनको आधारमा दिइने अनुदानमा रु १ थप गरी निरन्तरता दिइनेछ ।

उद्योग तथा वाणिज्य

- स्थानीय ज्ञान सीप कला र उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न स्थानिय जडिबुटी तथा कृषि उत्पादनमा आधारित लघु साना तथा घरेलु उद्योगहरूको विकासलाई प्राथमिकता दिइ सीप विकासका तालिमहरू संचालन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाभिन्न रहेका महिला संजालहरूलाई साना तथा मझौला उद्योग तथा व्यवसाय संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकालाई उद्योग तथा व्यवसायमैत्री बनाइनेछ ।
- उद्योग व्यापार र व्यावसायमा हुन सक्ने अनियमितता, गैरकानूनी कारोबार, विचौलिया र कालो बजारीलाई रोक्न नियमित अनुगमन तथा नियमनका कार्यहरू संचालन गरिनेछ । त्यस क्षेत्रमा हुन सक्ने बालश्रमलाई निगरानी गरी अन्त्य गरिनेछ ।

पर्यटन

- “एक बस्ती एक आकर्षण” अभियान शुरु गर्दै गाउँपालिकाभिन्नका सम्भाव्य पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान तथा विकास गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पर्यटन गन्तव्यको रूपमा जाल्पादेवी मन्दिर, आत्मार, पिपलडाँडा, कालीदेवी मन्दिर, देउराली हल्लिने ढुङ्गा पदमार्ग निर्माण सम्पन्न गर्न जोड दिइनेछ । त्यस क्षेत्रमा स्थानीय होम स्टे सुविधाको प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

- सितापाइला देउराली घोरनागी हल्लिने ढुङ्गा क्षेत्रलाई रामायण सर्किट अन्तर्गत पर्ने जनकपुर हनुमन्ते गौरीशंकर हिमालसँग जोडी पर्यटकीय गन्तव्य निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- वडा नं १ ईको पिकनिक पार्क, नारायणी चारधाम मन्दिर, माझी संग्रहालय, वडा नं २ तामाङ संग्रहालय, कागते पिकनिक पार्क तथा पर्यटकीय क्षेत्र हल्लिनि ढुङ्गा पदमार्ग क्षेत्र तथा धार्मिक स्थल, वडा नं ३ तामाङ गुम्बा गहते, ऐतिहासिक छौँडे हाटघर, कात्तिके मानडाँडा गोगनडाँडा छौँडे पदमार्ग, वडा नं ४ नेवार संग्रहालय, कालिदेवी मन्दिर, गोलमाथान मन्दिर, वडा नं ५ जाल्पादेवी मन्दिर, धान तथा फलफूल उत्पादका लागि उपयुक्त पकेट क्षेत्र गोवर्धनटार, वडा नं ६ ऐतिहासिक देउराली गढी, घोरनागी पिकनिक पार्क, कालिदेवी मन्दिर घोरनागी हुँदै हिलेगडी पदमार्ग, वडा नं ७ सुनुवार संग्रहालय, डाँडडुङ्गे पिकनिक पार्क, नेपाल ढुङ्गा डाँडडुङ्गे, शेर्पा सङ्ग्रहालय, तामाङ रिग्जिन गुम्बा लगायत गुम्बाहरु, खरि उत्खन्न क्षेत्र लगायत वडाभित्रका सम्पूर्ण पर्यटकीय संभावना भएका क्षेत्रहरुको पहिचान, विकास, संभार र प्रचार प्रसारमा जोड गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका पर्यटकीय क्षेत्रहरुमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई लोभ्याइ पर्यटकलाई बसाउन पर्यटन व्यावसायी तथा होटल व्यवसायीहरूसँग पूर्वाधार निर्माण, फोहरमैला व्यवस्थापन तथा स्थानीय उत्पादन प्रयोग गर्न आवश्यक छलफल समन्वय, र सहजीकरणका कार्यहरु निरन्तर गरिनेछ ।
- ढोलीखोला, जिरो टु जिरी सडक, किर्ने टु जिरो सडक, भिरकोट झुले छौँडे सडक, मालुखोला छौँडे सडक लगायत गाउँपालिका भित्रका ग्रामिण सडकहरुको सौन्दर्यता बढाउन अशोक, गुलमोहर र जकराकण्डा जस्तै फूलहरु र फलफूलका विरुवाहरु वृक्षारोपण गरी हुर्काउन सडक नजिक बसोबास गर्ने नागरिक प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका धार्मिक तथा ऐतिहासिक क्षेत्रहरुको पहिचान गरी संरक्षण र प्रचारप्रसार गरिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि सरकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्र र निजी क्षेत्रहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- नेपाल पर्यटन बोर्डसँग समन्वय र सहकार्य गरी पर्यटकीय संभावना भएको ठाँउहरुको पहिचान विकास र प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न तथा शैक्षिक सुधारको लागि अन्तर विद्यालय भ्रमण तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र

- तामाकोशीको आर्थिक विकास र रोजगारी सिर्जनाको आधारको रूपमा रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्र प्रवर्द्धन गर्न तथा वित्तीय साक्षरता अभिवृद्धि गर्न र विद्यालय तहदेखि नै सहकारी बचत व्यवसाय र बैङ्किङ सम्बन्धी आधारभूत शिक्षा दिन विद्यालयस्तरमा सहकारी तथा बैङ्किङ सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विद्यार्थीहरूमा बचत गर्ने बानीको विकास गर्न तथा सहकारी र बैङ्किङ सम्बन्धी ज्ञान प्रदान गर्न हाल संचालित विद्यार्थी बचत कार्यक्रममा प्रति विद्यार्थी रु ५० थप गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला सशक्तीकरण गर्न र सहकारीलाई SELF HELP GROUP को रूपमा विकास गर्न महिला सहकारीलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको कार्यक्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरूको नियमित तथा वार्षिक सघन अनुगमन निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । अनुगमन मूल्याङ्कनबाट प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा संस्थागत सुधार योजना बनाइ लागू गरिनेछ ।
- “एक वडा ३ फरक उदेश्यका सहकारी” नीति अनुरूप मर्ज गरी सहकारीहरूलाई डिजिटल प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ । निष्क्रिय समस्याग्रस्त तथा लामो समयदेखि सञ्चालन विहिन रहेका सहकारी संस्थाहरूको पहिचान गरी कानूनी प्रक्रियाबमोजिम सुधार, एकिकरण, खारेजी वा व्यवस्थापनको प्रक्रिया अगाडी बढाउन कोपोमिस प्रणालीलाई अनिवार्य रूपमा लागू गरिनेछ ।
- “गाउँमै बैङ्क कार्यक्रम” सुचारु गरी गाउँपालिका भित्रका किसानहरूलाई सहूलियतपूर्ण ऋण प्रवाह गर्न सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय र सहजीकरण गर्दै वडा स्तरमै वित्तीय सेवा केन्द्र (MICRO BRANCH) स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।

ख. सामाजिक विकास

शिक्षा

- शैक्षिक गुणस्तरलाई अभिवृद्धि गर्न विषयगत रूपमा शिक्षक कमी भएका विद्यालयहरूमा शिक्षकको अभाव हुन नदिन गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिदै आएको शिक्षक अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पूर्व प्राथमिक कक्षा/ बाल विकास केन्द्रहरूमा बाल मनोविज्ञानमा आधारित शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा जोड दिइनेछ । बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता तथा कर्मचारीहरूको न्यूनतम पारिश्रमिकको अतिरिक्त कार्य सम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन पारिश्रमिक उपलब्ध गराइनेछ ।
- आधारभूत तहमा विद्यालय उमेर (५-१२ वर्ष) का सम्पूर्ण बालबालिकाहरू विद्यालयमा ल्याउने, टिकाउने र सिकाउने वातावरण सिर्जना गरी भर्ना सुनिश्चित गरिनेछ ।

- कक्षा १-८ को स्थानीय पाठ्यक्रमलाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्न आवश्यक सन्दर्भसामग्रीहरूको विकास तथा छपाइ गरी शिक्षकहरूमा नविनतम शिक्षण विधिको प्रयोग गर्ने ज्ञान, सीप र दक्षता अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।
- सबै विद्यालयहरूमा बालमैत्री एवं अपाङ्गमैत्री भौतिक पूर्वाधार विकास र समावेशी सिकाइ वातावरण प्रवर्द्धन गरी सबै तहका शिक्षालाई पहुँचयोग्य, सुरक्षित र वातावरण मैत्री बनाइनेछ ।
- बालबालिकाको सिकाइ प्रकृत्यामा सुधार गर्न अभिभावकहरूको सहभागिता वढाउन र विद्यालय व्यवस्थापन समिति एवं शिक्षक अभिभावक संघको क्षमता अभिवृद्धि गरी सुशासनयुक्त विद्यालय स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
- दैनिक रूपमा अधिकांश समय बालबालिकाहरू अभिभावकसङ्ग नै रहने तथ्यलाई मध्येनजर गर्दै अभिभावक शिक्षामा जोड दिइनेछ ।
- प्रारम्भिक कक्षा पढाइ (कक्षा १-३) कार्यक्रमले बालबालिकाहरूको पठन सीप क्षमताको विकास गर्न सहयोग पुर्याएको नतिजालाई ध्यान दिदै यस कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कक्षा १ देखि कक्षा १२ सम्मका सम्पूर्ण विद्यार्थीहरू अनिवार्य सहभागी हुने गरी नियमित कक्षा संचालन हुने दिन बाहेकको विदाको दिनमा अतिरिक्त क्रियाकलाप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- कक्षा १-३, कक्षा ५, कक्षा ८ र एसईईमा उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्न सफल विद्यार्थी र विषयगत रूपमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल शिक्षक तथा विद्यालयलाई सम्मान तथा पुरस्कारका लागि विद्यार्थी-शिक्षक-विद्यालय सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ ।
- समुदायमा रहेको घट्दो बालबालिका संख्या तथा शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिलाई ध्यानमा राखी भौगोलिक अवस्था, विद्यार्थीको संख्या र आवश्यकताको आधारमा एक वडा एक आवासीय विद्यालय र एक स्कूल बस संचालन कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई जोड दिइनेछ ।
- वार्षिक रूपमा शिक्षक दरबन्दी तथा विषय मिलान गर्न शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको विश्लेषण गरिनेछ र सोको आधारमा उपयुक्त मापदण्ड तयार गरी विद्यालय गाभ्ने तथा कक्षा थपघट गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निवृत्तिभरण पाउन योग्य भएका र अनिवार्य अवकाश हुन कम्तिमा २ वर्ष भन्दा बढी समय बाँकी भएका शिक्षकले स्वेच्छिक राजिनाम दिएमा कम्तिमा ३ महिनाको आधारभूत तलब बराबरको प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराइनेछ ।

- नियमानुसार सुत्केरी विदामा महिला शिक्षकहरू रहँदा लामो समयसम्म विद्यालयमा पठनपाठनमा बाधा पुग्ने भएकोले उक्त अवधिका लागि बैकल्पिक शिक्षकको व्यवस्था गर्न शिक्षक बैंक योजना तथा कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन एवं बदलिदो शैक्षिक विधि तथा सामाग्रीहरूको बारेमा जानकारी गराई प्रभावकारी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि शिक्षक तालिममा जोड दिइनेछ ।
- सबै विद्यालयहरूलाई प्रविधियुक्त बनाई विद्यालयमा प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन र गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई फेसलेस बनाउन विद्यालयमा ICT व्यवस्थापनलाई जोड दिइनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि तथा समग्र शैक्षिक व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रधानाध्यापक- अध्यक्षसँग भएको कार्यसम्पादन सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि त्रैमासिक रूपमा नतिजाको मापन सहित समीक्षा कार्यलाई जोड दिइनेछ । शिक्षक तथा विद्यालयको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनलाई कार्यसम्पादन सम्झौतासँग तादत्म्यता कायम गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूमा आउन सक्ने विषयगत समस्याको समाधान गर्न तथा विषयगत सिकाइ उपलब्धिलाई अभिवृद्धि गर्न गठन गरिएको विषयगत समितिलाई क्रियाशील बनाई नतिजाउन्मुख बनाइनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाले हाल संचालन गरिरहेको दिवा खाजा कार्यक्रम, विद्यार्थी शैक्षिक बचत कार्यक्रम, कक्षा ८ अतिरिक्त कक्षा संचालन र कक्षा १० आवासीय कक्षा संचालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यार्थीहरूको अन्तरनिहित क्षमताको प्रस्फुटन गराउन विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरूमा जोड दिइ माध्यमिक विद्यालय स्तरीय विज्ञान प्रदर्शनी, हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता, वक्तृत्वकला प्रतियोगिता र वडा स्तरमा आधारभूत तह स्तरीय प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै विद्यार्थीहरूमा सामाजिक सद्भाव र सेवाको भावना जागृत गराउन नेपाल स्काउट, रेडक्रस र नेपाली सेना मार्फत संचालन हुने एन सि सि कार्यक्रमहरूमा बाल क्लवहरूलाई क्रियाशील गरिनेछ ।
- खेलकुदको माध्यमबाट युवा तथा विद्यार्थीहरूको सर्वाङ्गिक विकासमा सहयोग पुर्याउन विद्यालयहरूमा खेलकुद सामाग्री वितरणका साथै राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता, एवं जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रिय स्तरमा हुने खेलकुद प्रतियोगितामा सक्रिय सहभागिताका लागि आवश्यक सबै प्रकारका व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

- विद्यालयमा हुने इन्टरनेट तथा विद्युत लगायतका खर्चका सम्बन्धमा विद्यालयलाई आवश्यक सहयोग गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- शिक्षक आपसी समिक्षा कार्यक्रम र युनिट टेस्ट समीक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालयमा गाउँपालिकाबाट वितरण भएका आइसिटीका सामग्रीहरूलाई FUNCTIONABLE बनाउन तथा शिक्षक र विद्यार्थीहरूमा आइसिटी सम्बन्धी क्षमता विकास गर्न सबै विद्यालयलाई हेर्ने गरी एक सूचना प्रविधि अधिकृत तथा कम्प्युटर शिक्षक परिचालन हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय शिक्षा अभिवृद्धिका लागि शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक सचेतना, क्षमता विकास सकारात्मक सौचको विकास, उत्प्रेरणा अभिवृद्धि तालिम तथा कार्यशाला संचालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य

- “स्वस्थ तामाकोशी स्वस्थ तामाकोशीका नागरिक” अभियानलाई सफल बनाउन गाउँपालिकाभिन्न रहेका १० बेडको तामाकोशी आधारभूत अस्पताल, आयुर्वेदालय, स्वास्थ्य चौकी आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ र विद्यालय नर्सहरूबाट व्यवस्थित रूपले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्नको लागि व्यवस्थापनका सम्पूर्ण पक्षहरूमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- १० बेडको तामाकोशी आधारभूत अस्पताललाई पूर्ण क्षमतामा संचालन गरी स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम, सुलभ फार्मसी र विपन्न नागरिक निशुल्क स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- “सुरक्षित मातृत्व तामाकोशीको दायित्व” भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउन सबै वडामा संचालित बर्थिड सेन्टरलाई व्यवस्थित र विश्वसनीय बनाउँदै लगिनेछ । गर्वभती महिलाहरूलाई USG मेसिन मार्फत स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने, निःशुल्क क्यालसियम चक्री वितरण गर्ने, पोषण कार्यक्रममा सहभागी गराउने, बर्थिड सेन्टरमा प्रसुति सेवा लिन निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्रदान गर्ने र नेपाल सरकारको प्रोटोकल अनुसार गर्वभती महिलाले स्वास्थ्य संस्थामा परीक्षण गराइ बर्थिड सेन्टरमा सुत्केरी गराए वापत प्रत्येक सुत्केरी महिलालाई “ तामाकोशी प्रोत्साहन कार्यक्रम” मार्फत आर्थिक सहयोग गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको लागि स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वयमसेविकाहरूलाई आवश्यक तालिमको प्रवन्ध गर्ने उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा तथा प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- नेपाल सरकारले तोकेको आठ प्रकारका दिर्घ रोगीहरूलाई प्रदान गरिदै आएको स्वास्थ्य उपचार सहायतालाई निरन्तरता दिइनुका साथै सबै प्रकारको क्यान्सर तथा मृगौला सम्बन्धी विरामीलाई नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड अनुसार दोहोरो नपर्ने गरी विपन्न नागरिक सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउने कार्यलाई सरलीकृत गर्दै लगिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थामा पहुच नभएका नागरिकहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा विशेषज्ञ सहितको बहुपक्षीय स्वास्थ्य शिविर संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ । हेल्लो डाक्टर कार्यक्रम संचालन गरी तामाकोशी आधारभूत अस्पतालमा कार्यरत डाक्टर र स्वास्थ्यकर्मी सहितको टोली महिनामा १ पटक सबै स्वास्थ्य संस्थामा पुग्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- किशोरकिशोरीहरूको प्रजनन स्वास्थ्यका लागि सुदृढ स्वास्थ्य सेवा एव व्यवहारिक यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम र रक्त अल्पता हुनबाट जोगाउन प्रत्येक हप्ता निःशुल्क आइरन फोलिक एसिड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नियमित औषधी सेवन गर्नुपर्ने सुगर, प्रेसर, मुटुरोगी लगायत विविध दिर्घरोगीहरूसँग गाउँपालिकाको नियमित निगरानी कार्यक्रम संचालन गरी दिर्घरोगीले प्रयोग गर्ने औषधी तामाकोशी अस्पतालमा रहेको फार्मेसीबाट शुलभ मूल्यमा उपलब्ध गराइनेछ ।
- महिलाहरूको आङ्गुली खस्ने समस्या तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सर सम्बन्धी स्क्रिनिङ गर्ने कार्यक्रम संचालन गरी उपचारको सहजीकरण गरिनेछ ।
- गम्भीर प्रकृतिको रोगको उपचारमा सहयोग पुर्याउन विपन्न नागरिक स्वास्थ्य उपचार सहायता कोष मार्फत सहायता प्रदान कार्यविधि अनुसारको सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- राष्ट्रिय महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूलाई खाजा, यातायात, सञ्चार खर्च तथा तालिमको व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- राष्ट्रिय महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयमसेविकाहरूको उमेर समूह ६० वर्ष माथि रहेकाहरूको सम्मानजनक विदाइ गर्दा प्रति स्वयमसेविका रु.२०,०००।- नगद प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- नागरिकको स्वच्छ, सफा र पर्याप्त खानेपानी पाउने अधिकारलाई मनन गर्दै एक घर एक खानेपानी धारा निर्माणका लागि पानीका मुहानहरूको संरक्षण गर्ने, मुल परिक्षण गर्ने, मुहान दर्ता गर्ने, पानीको पारदर्शी विनियोजन गर्ने र खानेपानी आयोजनाहरू संचालन गर्ने कार्यका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र विभिन्न संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

- सिसा र प्लाष्टिक रहित गाउँपालिका निर्माणका लागि फोहरमैला व्यवस्थापनका विभिन्न कार्यक्रमहरू निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी सरसफाइ र स्वच्छता योजना (N-WASH PLAN) कार्यान्वयनमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- सफा गाउँ/ शहर प्रतियोगिता संचालन गरी खानेपानी तथा सरसफाइसँग सम्बन्धित संस्थासँग अनुगमन गराइ पुरस्कार दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- असक्त र विपन्न नागरिकहरूका लागि स्वच्छ खानेपानी कार्यक्रम संचालन गरी STAINLESS STEEL VERTICAL TANK वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

संस्कृति प्रवर्द्धन

- “न हि संस्कृत्याः विना समृद्धिः सिध्यति” भन्ने भनाइलाई आत्मसात गर्दै तामाकोशी गाउँपालिकाभित्रका स्थानीय भाषा साहित्य कला र संस्कृतिको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा विशेष ध्यान दिइनेछ । यससँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरी पर्यटकहरूलाई आकर्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेका गुम्बा, मठ, मन्दिरहरू, पोखरी र चौताराहरूको पहिचान संरक्षण एवं सम्बर्द्धनका लागि जोड दिइनेछ ।
- लोपोन्मुख र अन्य जातीहरूको संस्कृतिको जगेर्नालाई आय आर्जन र जिविकोपार्जन कार्यक्रमसँग जोडिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाभित्रको विभिन्न जातजाति र समुदायहरूको कला र संस्कृति जगाउनको लागि कला र संस्कृतिसँग सम्बन्धित विविध कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- पुरातत्व विभागसँगको सहकार्यमा पुरातात्विक ऐतिहासिक धार्मिक र सांस्कृतिक सम्पतिहरूको पहिचान, संरक्षण, विकास र संवर्द्धन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको भौगोलिक, ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक र पर्यटकीय विशेषताहरू झल्किने गरी गाउँपालिकाको गान तयार गरी प्रचार प्रसार गरिनेछ ।

लैङ्गिक समानता एवं समाजिक समावेशीकरण

- न्यायपूर्ण समाजको जग निर्माणका लागि समानता र समावेशीकरण कायम गर्न आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक र वित्तीय समावेशीकरण, गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला बालबालिका दलित तथा उत्पिडित जनजाती विपन्न सिमान्तकृत अपाङ्ग एवं पछाडी परेका बर्गलाई राष्ट्रिय मुलप्रवाहीकरणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- मानव बेचबिखन, घरेलु हिंसा, बालश्रम छुवाछुत तथा सामाजिक कुरितीको रूपमा रहेका प्रथाहरूको सबै पक्षहरूको सहयोगमा न्यूनिकरणका लागि विविध कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । लैङ्गिक समानता र शसक्तिकरणका कार्यक्रम क्षमता र नेतृत्व विकास कार्यक्रम व्यावसायिक सीप विकासका कार्यक्रम बहस पैरवी तथा जनचेतनामूलक अभियान समूह सहकारी र सहूलियतपूर्ण ऋण कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- घरेलु हिंसा बालविवाह बहुविवाह मानव बेचबिखन यौन दुर्व्यवहार बालश्रम र विभेद जस्ता सामाजिक अपराधहरू न्यूनिकरणका लागि माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूमा सचेतना एंव अभिमुखीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । साथै बालक्लब तथा किशोरी संजाल क्षमता विकास कार्यक्रम एंव जनप्रतिनिधी र सरोकारवालाहरूबीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- “A TRULY INCLUSIVE SOCIETY LEAVES NO ONE BEHIND” भन्ने विषयलाई आत्मसात गर्दै महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, असहाय लोपोन्मुख समुदाय र एकलहरूको हक र अधिकार सुनिश्चित हुने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा र मानव अधिकारका लागि सचेतना कार्यक्रमहरू संचालन गर्न सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको अनुभव आदान प्रदान एंव अन्तरपुस्ता अन्तरसीप हस्तान्तरण कार्यक्रमहरू संचालन तथा जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ ।
- पारिवारिक रूपमा उपेक्षित अपहेलनामा परेका जेष्ठ नागरिकहरूको लागि गाउँपालिकास्तरमा एक जेष्ठ नागरिक आश्रमको व्यवस्था गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग पहल गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरूको मनबहलाउने घर तथा जेष्ठ नागरिकहरूको वडा समितिहरूमा जेष्ठ नागरिक मनोरञ्जनका सामाग्री प्रदान गरिनेछ । साथै सबै वडामा जेष्ठ नागरिक पार्क तथा खुल्ला व्यायमशाला निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- घुम्ती शिविर संचालन गरी जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता परिचयपत्र वितरणलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- बालमैत्री गाउँपालिका घोषणका लागि सूचकहरूको आधारमा कार्यक्रमहरू अगाडी बढाइनेछ ।
- हिंसाबाट पिडित महिलाहरू र विपद र जोखिममा परेका बालबालिकाहरूका लागि राहत तथा आर्थिक सहायता प्रदान गर्न आकस्मिक कोषको व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- निरक्षर महिलालाई साक्षर बनाउनका लागि तथा बाध्यताबश पढ्न छाड्नु परेका गृहणी महिलाहरूको लागि महिला साक्षरता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- बालबालिकासँग गाउँपालिका कार्यक्रम संचालन गरि बालबालिकाहरूसँग अन्तरक्रिया गरिनेछ ।

युवा तथा खेलकुद

- शिक्षा, सीप र खेल विकासका लागि युवाहरूमा लगानी बढाइ युवाहरूमा सिर्जनशीलताको विकास गरिनेछ ।
- एक वडा एक खेलकुद मैदान निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता र गाउँपालिका कप प्रतियोगिता संचालन गरी खेलकुदको विकास गरिनेछ । विद्यालय स्तरको खेल सुदृढीकरणका लागि सबै मावि स्कूलहरूमा खेल सामग्रीको व्यवस्था गरी खेल शिक्षक परिचालन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक सामाजिक र राजनीतिक विकासका गतिविधिहरूमा युवाहरूको परिचालन गरिनेछ ।
- युवा उद्दमीहरूलाई उद्योग तथा व्यवसाय दर्ता नविकरण, ऋण सहूलियत र अनुदानमा विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- सामाजिक विकृतिहरू, कुरिती र कुसंस्कार, घरेलु हिंसा, सामाजिक हिंसा, बालविवाह, बहुविवाह, सामाजिक विभेद र छुवाछुतजन्य अपराधहरूको न्यूनीकरणका लागि युवाहरूको परिचालन गरिनेछ ।
- लागू औषध दुर्व्यसनमूक्त तामाकोशी गाउँपालिका निर्माणका लागि गुरुयोजना तयार गर्नुका साथै सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- बालक्लब तथा युवा क्लबहरूको क्षमता विकासको लागि लगानी बढाइनेछ ।

न्यायिक समिति र सामाजिक परिचालन

- “स्थानीय न्याय, छिटो न्याय” भन्ने अवधारणालाई सार्थक बनाउन व्यवस्थित न्यायिक समिति प्रणाली, इजलास र सफ्टवेयरको प्रभावकारी संचालन गरिनेछ ।
- “JUDICIAL COMMITTEES ARE THE ROOTS OF COMMUNITY BASED JUSTICE” भन्ने भनाइलाई आत्मसात गर्दै न्यायिक समिति सप्ताह कार्यक्रम शुरुवात गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सबै वडामा कानूनी सचेतना कार्यक्रम, मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम र कानूनी सेवा परामर्श / मनोपरामर्श सेवा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अशक्त, विपन्न, मानसिक रोगी, हिंसा पिडितका लागि असहाय सहयोग न्याय कोष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- न्यायिक समिति वडा मेलमिलापकर्ता र जनप्रतिनिधिहरू बीच चौमासिक समीक्षा कार्यक्रम नियमित संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा एक न्याय निरोपण कोष स्थापना गरिनेछ ।

पोषण सुधार सम्बन्धी

- पोषण सम्बन्धी सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम संचालन गरी पोषणमैत्री गाउँपालिका निर्माणका लागि सुझाव संकलन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाका प्रजनन उमेर समूहका महिला, ५ वर्ष मुनिका बालबालिका र किशोरकिशोरीहरूमा हुने सबै खाले कुपोषण घटाउन बहुक्षेत्रिय पोषण योजना तथा प्रयासलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा पोषण कर्नर चुस्त दुरुस्त राखि लक्षित समूहलाई अभिमुखीकरण गरिनेछ । कुपोषण भएकाहरूको लागि विशेष उपचारको व्यवस्था गरिनेछ ।

श्रम तथा रोजगार

- तामाकोशी गाउँपालिकाको बेरोजगार सूचिमा सूचिकृत बेरोजगारहरूलाई राष्ट्रिय रोजगार र तामाकोशी रोजगार कार्यक्रम मार्फत पुरातात्विक ऐतिहासिक र पर्यावरणीय सम्पतिहरूको संरक्षण र मर्मत संभार कार्यहरूमा परिचालन गरी रोजगार प्रदान गरिनेछ ।
- “सिप सिकौँ, आत्मनिर्भरताको लागि उद्दमशील बनौँ, आफ्नो लागि” भन्ने नारालाई स्थापित गर्दै युवाहरूहरूलाई उद्दमशील र स्वरोजगार बनाउन बजारको माग अनुसारको सीपमूलक तालिमहरू संचालन गरिनेछ
- तामाकोशी गाउँपालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रलाई एकिकृत सेवा केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- रोजगारीको अवसर पहिचान, समस्याको समाधान र रोजगारीको क्षेत्रमा नविनतम उपाय र विधिको पहिचान गर्न रोजगार रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- “स्वदेशमा नै रोजगारी गरौँ, वैदेशिक रोजगारीमा जाने भए सहि सूचना लिएर र सिप सिकेर मात्र जाऔँ” भन्ने नारा सहित सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) कार्यक्रम मार्फत वैदेशिक रोजगारीमा जानेहरू र तिनका परिवार लक्षित गरी वैदेशिक रोजगारीलाई मर्यादित व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउन सूचना तथा परामर्श सेवा मनोसामाजिक परामर्श सेवा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका आप्रवासी कामदार र तिनका परिवारहरूलाई व्यवसाय स्थापना गर्न प्रोत्साहन तथा सहयोग गरिनेछ ।

- वैदेशिक रोजगारमा जान चाहनेहरूका लागि श्रम स्वीकृति र पुनःश्रम स्वीकृतिको कार्य रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- बैदेशिक रोजगारीमा गएका र फर्किएका नागरिकहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी पुनः एकिकरण गर्ने कार्यक्रम निरन्तर संचालन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन आवश्यक नीति तर्जुमा गरी सम्बन्धित सबै पक्षहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- “आजको बचत भोलिको सुरक्षा, नागरिक पेन्सन श्रमिकको साहारा” भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै गाउँपालिकाभित्रका विपन्न दक्ष जनशक्तिलाई नागरिक पेन्सन योजनामा सहभागी गराउने नीति र योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ग.पूर्वाधार विकास

सडक तथा पुल

- “GOOD ROADS LEAD TO GREAT DEVELOPMENT” भन्ने भनाइलाई आत्मसात गर्दै एक वडा एक दिगो र सुरक्षित कालोपत्रे/ढलान सडक निर्माण कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको यातायात गुरुयोजना MTMP तयार गरी सडकहरूको प्राथमिकीकरण र उत्थानशील यातायात प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- सडक निर्माणको क्रममा हुने क्षतिहरू कम, सुरक्षित र सुन्दर सडक क्षेत्र निर्माण गर्न तथा पर्यावरणमैत्री सडक बनाउनको लागि सडकको तल र माथी क्षेत्रमा उपयुक्त रुख विरुवाहरू रोप्ने कार्यमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र आवश्यक ठाँउमा झोलुङ्गे पुलहरू तथा पक्की पुलहरू, साहसिक खेलका लागि पुलहरू तथा संरचनाहरू निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायहरूमा निरन्तर पहल गरिनेछ ।
- “जनताको बाटो जनताको माया” अभियान शुरू गरी ग्रामिण सडक तथा गोरेटोहरू निर्माण तथा मर्मत संभारमा स्थानीय सहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

सिँचाई

- “सिँचाइले ल्याउछ हरियाली, हरियालीले ल्याउँछ समृद्धि” अभियान शुरू गरी खेतियोग्य जमिन र टारहरूमा सिँचाइ हुने व्यवस्था गरिनेछ ।
- परम्परागत तथा आधुनिक सिँचाई योजनाहरू (थोपा, स्प्रिङकल लिफ्ट आदि)लाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- वर्षाको पानी संकलन गरी पुनर्भरण/Recharge गर्ने तथा सिँचाइमा उपयोग गर्ने कार्यको लागि एक गाउँ एक सिँचाइ पोखरी निर्माण अभियान शुरू गरिनेछ ।

- गाउँपालिकाभिन्नका सम्पूर्ण सिँचाइ कुलोहरुको पुननिर्माण तथा मर्मत संभार कार्य सम्पन्न गरी सिँचाइ सुविधा विस्तार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा गरिनेछ ।

भवन तथा सहरी विकास

- “सुरक्षित भवन, सुरक्षित जीवन” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन तामाकोशी गाउँपालिकाभिन्न भवन घर टहरा तथा संरचनाहरु निर्माण गर्दा नेपाल सरकार र गाउँपालिकाको भवन निर्माण आचारसंहिता तथा मापदण्डको पालना गराउने कार्य कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
- भवन आचारसंहिता र मापदण्ड विना निर्माण गरिएका संरचनाहरुलाई हटाउने कार्य शुरु गरिनेछ ।
- भू-उपयोग नीति अनुरूप वर्गीकरण भएको जमिनलाई सोही अनुसार उपयोग गर्न निरन्तर जोड दिइनेछ ।
- जोखिममा रहेका घर तथा बस्तीहरुको स्थानान्तरण गरी व्यवस्थित बस्ती विकासको नीति लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभिन्नका भूमिहिन दलितहरु, अव्यवस्थित बसोबासीहरु तथा सुकुम्बासीहरुलाई भूमिको उपलब्धता र आवासको लागि नेपाल सरकार र वाग्मती प्रदेश सरकारसँग पहल र समन्वय गरिनेछ ।
- चालु आर्थिक बर्षमा नै बोलपत्र आव्हान गरी तामाकोशी गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको समयमै निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभिन्नका प्रयोगमा नआएका सरकारी भवन तथा संरचनाहरुको सदुपयोग हुन आवश्यक रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।

उर्जा लघु तथा साना जलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)

- तामाकोशी गाउँपालिकाभिन्न वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगमा विशेष जोड दिइनेछ। खाना पकाउने उर्जाको रूपमा प्रयोग हुँदै आएको दाउरा र सिलिन्डर ग्यासको विस्थापनका लागि नागरिकहरुलाई विद्युतीय चुलो प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाका नागरिकहरु तथा संघ सस्थाहरुसँग सहकार्य गरी सोलारबाट १ मेगावाट सौर्यविद्युत र जलविद्युत उत्पादन सम्बन्धी आयोजना संचालनको लागि आवश्यक तयारीहरु गरिनेछ ।
- बातावरणीय प्रदुषणमा न्यूनीकरण गरी सफा स्वच्छ र सुन्दर तामाकोशी निर्माणको लागि विद्युतीय उर्जा र विद्युतीय सवारीको प्रयोग गर्न चार्जिड स्टेसनहरु व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।

सूचना प्रविधि तथा संचार

- तामाकोशी गाउँपालिकाको सूचना प्रविधि शाखाले तामाकोशी गाउँपालिकाको पेज र वेवसाइटहरूबाट डिजिटल साक्षरता कक्षा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाभिन्न गुणस्तरीय टेलिफोन तथा इन्टरनेट सेवाका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी अनलाइन सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको वेवसाइट र फेसबुक पेजहरू मार्फत सबै नागरिकहरूमा सूचनाको हक प्राप्त भएको महसुस गराइनेछ ।
- इमेल मार्फत सेवा प्रवाह र सहजीकरण र डिजीटल तथा अनलाइन सेवा प्रवाहलाई सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ । विद्यालयस्तरमा डिजिटल साक्षरता कक्षा संचालन गरी साइबर क्राइम तथा विद्युतीय अपराध र विद्युतीय संसारको फाइदा/वेफाइदाका बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विकाससँग सञ्चार र सञ्चारसँगै विकासको अवधारणालाई आत्मसाथ गर्दै सम्पूर्ण विकासका गतिविधिहरूलाई डिजीटल डकुमेन्टेसन गरी सार्वजनिकरण गरिनेछ ।
- फेसलेस र पेपरलेस डिजीटल सेवा प्रवाहको लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू निर्माण तथा नविन प्रविधिहरू र सफ्टवेयरहरू जडान गरिनेछ ।

घ.वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

वन तथा भू-संरक्षण जलाधार संरक्षण वातावरण संरक्षण जलवायु परिवर्तन

- स्थानीय अनुकुल कार्ययोजना/स्थानीय विपद जोखिम तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण (LAPA/LDCRP) निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाभिन्नका भूमि तथा वनक्षेत्रलाई संरक्षण र विकासका लागि वृक्षारोपणका तथा भू-संरक्षणका कार्यक्रमहरू संचालन गरि हरियो र सुरक्षित गाउँपालिका निर्माण गर्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ
- खानेपानीका मुहान संरक्षण सुख्खा क्षेत्रलाई सिँचाइको व्यवस्था गरी वृक्षारोपण र ठुला रुखहरूको संरक्षण गर्ने कार्यमा विशेष ध्यान दिइनेछ ।
- वडा न १ कालिदह पहिरो, वडा न २ झुले रातो पहिरो, वडा न ५ तल्लो कल्लेरी पहिरो, मालुखोला, खिम्तीखोला र तामाकोशी नदि कटान क्षेत्र लगायत गाउँपालिका भिन्नका सबै पहिरोको जोखिम र कटान क्षेत्रमा भूसंरक्षण तथा वस्तीसंरक्षण गर्न सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

- वातावरण संरक्षण ऐन तथा नियमावली र वातावरण संरक्षणसँग सम्बन्धित कार्यविधिहरूको पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन र पालना गरिनेछ ।
- वाँदरको कारण कृषिवाली नष्ट गर्ने कार्यले कृषकलाई समस्या पारेकाले वाँदर नियन्त्रण सम्बन्धी अन्यत्र भएका अभ्यासको अनुसरण गर्दै नियन्त्रण गरिनेछ ।
- “SAVE NATURE AND NATURE WILL SAVE YOU” भन्ने भनाइलाई आत्मसात गर्दै प्रकृति संरक्षण सम्बन्धी कार्ययोजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।

फोहरमैला व्यवस्थापन

- “आज सफा गरौं, भोली रमाइलो गरौं” भन्ने नारालाई लागु गर्दै सप्ताह सरसफाइ अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- एक घर एक स्थानीय सामाग्रीबाट निर्माण भएको डस्टविन राख्ने अभियान शुरु गरिनेछ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि फोहरमैला उत्पादनमा कमि गर्ने, पुन प्रयोग गर्ने तथा प्रशोधन (REDUCE, REUSE, RECYCLE) को नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सफा घर, सफा विद्यालय र सफा टोल निर्माण गर्ने नीति अनुरूप फोहरमैला व्यवस्थापन गर्ने घर विद्यालय र टोललाई पुरस्कृत गर्ने प्रणाली विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको डम्पिङ साइडलाई व्यवस्थित गरिनेछ । फोहरमैलाजन्य सबै दुर्गन्ध र असरबाट हुन सक्ने सबै किसिमका क्षतिहरूमा संवेदनशीलता अपनाइनेछ ।
- फोहरलाई मोहरमा परिणत गर्न वडा वडामा फोहर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम संचालन गरिनेछ ।

जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विपद व्यवस्थापन वारुण यन्त्र संचालन

- विपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP) लागु गरिनेछ ।
- विगतमा अविरल वर्षाको कारण निम्त्याएको विपद र विपद व्यवस्थापनमा देखिएको चुनौतीहरूबाट पाठ सिक्दै गाउँपालिकाको विपद तथा प्रकोप व्यवस्थापन कोषलाई मजबुत बनाइनेछ । साथै विपद व्यवस्थापनका लागि संघ, प्रदेश र जिल्ला स्थित विभिन्न निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- महामारी, भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगजनी, चट्याङ, विद्युत सर्ट, डढेलो, जंगली जनावरहरूको आक्रमण लगायतको मानवीय तथा प्राकृतिक प्रकोपहरूबाट बच्न तथा विपदमा उद्धार राहत तथा व्यवस्थापनका लागि एकिकृत सूचना प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन समिति र वडा विपद व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशील बनाइनेछ । विपद आपतकालिन केन्द्र र समाग्रीहरू चुस्त दुरुस्त राखिनेछ ।

- विपद पुर्व तयारी खोज तथा उद्धार र प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय विपद स्वयमसेवक गठन, क्षमता विकास र परिचालन गरिनेछ ।

ड.संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

मानव संसाधन तथा संस्थागत क्षमता विकास

- गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठी, भ्रमण, अध्ययन र अनुसन्धान जस्ता कार्यहरूमा जोड दिइनेछ ।
- स्थानिय सीप श्रोत साधन र क्षमताको अधिकतमा उपयोग गर्न विभिन्न सरोकारवाला संघ संस्थाहरूसंग साझेदारीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका कर्मचारीहरू र जनप्रतिनिधीहरूको लागि व्यक्तित्व र नेतृत्व विकास, सकरात्मक सौचको विकास र तनाव व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिमहरू, कम्प्यूटर र सफ्टवेयर प्रणालीसंग सम्बन्धी ज्ञान र तालिमहरू र नैतिकता र आचरण सम्बन्धी तालिमहरू संचालन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिका कार्यालय र यस अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा कार्यरत सबै कर्मचारीहरूलाई समान तहमा समान सुविधा कायम गरी स्केल अनुसार तलब भत्ता उपलब्ध गराइनेछ । साथै सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गर्दै लगिनेछ ।
- कानून अनुसार उमेर हद पुगेका स्थायी तथा करारका शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी र गाउँपालिकाका कर्मचारीहरूलाई अनिवार्य अवकास गरी स-सम्मान विदाइ गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट कर्मचारीहरूको मनोबल बढाउन र कर्मचारीहरूमा उत्प्रेरणा जगाउन दण्ड र पुरस्कारको नीतिलाई अबलम्बन गरिनेछ । अतिरिक्त समय खटिइ सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीहरूलाई कार्यविधि अनुरूप प्रोत्साहन गरिनेछ ।

संस्थागत पूर्वाधार नागरिक वडापत्र तथा टोकन प्रणाली

- तामाकोशी गाउँपालिकाभित्र अपाङ्ग, असहाय, बालमैत्री र लैङ्गिकमैत्री पूर्वाधारहरूको निर्माण तथा मर्मत सुधार गरि लक्षित वर्गमैत्री सेवा प्रवाहलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- सबै वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्पष्ट र उपयोगी इलोकट्रोनिक/कम्प्युटराइज डिजीटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
- “सकरात्मक सौच, मुस्कान सहितको सेवा- यहि हो हाम्रो प्रतिवद्धता” भन्ने नारालाई कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको मुलमन्त्रको रूपमा स्थापित गर्दै पारदर्शी, जवाफदेही र मुस्कान सहितको सेवा प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

- अशक्त र जेष्ठ नागरिकहरुलाई सेवाग्राही आराम कक्षबाटै सेवा प्राप्त गर्ने गरी सेवा सहजीकरण गर्न कर्मचारी परिचालन गरिनेछ ।
- “जनताको गुनासो हाम्रो चासो” कार्यक्रम अन्तर्गत जनतासँग भेटघाट कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण व्यवस्थापन

- जेष्ठ नागरिक, पूर्ण अपाङ्गता भएका सामाजिक सुरक्षा भत्तामा आवद्ध लाभग्राहीहरुलाई वडाको पाएक पर्ने स्थानमा त्रैमासिक रुपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक सेवाग्राहीहरुको सामाजिक सुरक्षा भत्ता नवीकरण सहजताको लागि प्रत्येक वडामा आँखाको नानीबाट स्क्यान हुने बायोमेट्रिक डिभाइस जडान गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण शाखा र वडा कार्यालयलाई स्रोत साधन सम्पन्न बनाइ घटनादर्ता अभिलेखीकरणलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण

- सेवाग्राहीहरुलाई सेवा प्राप्तिको लागि कार्यालयहरुमा प्रवेश गर्दा स्वागत गर्ने संस्कृतिको विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय तह कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन प्रणाली LGPAS अनुरूप गाउँपालिकालाई निरन्तर UPGRADE गर्दै लगिनेछ ।
- कृषि/पशु सेवा, स्वास्थ्य सेवा, महिला बालबालिका अपाङ्ग जेष्ठनागरिक सेवा, उद्योग दर्ता र नविकरण सेवा लगायत उपयुक्त सेवाहरु सहितको घुम्ती सेवा संचालन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई सरलीकरण र सहजीकरण गर्न आवश्यक कानूनहरु तथा कार्यविधिहरुको निर्माण गरिनेछ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई मजबुद बनाइनेछ ।
- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र तामाकोशी गाउँपालिकाबीच समन्वय सहकारिता र सह-अस्तित्वको आधारमा विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- छिमेकी गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूसँग उपयुक्त क्षेत्रहरुमा अन्तर तह समन्वय र सहकार्यको नीति अवलम्बन गरी विकास निर्माणका कार्य तथा सेवा प्रवाह संचालन गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय स्थानीय सरकारहरूसँग भगिनि सम्बन्धहरु स्थापित गर्दै सिकाइ आदानप्रदानको माध्यमबाट विकास निर्माण र सेवा प्रवाहका विधिहरुमा नविनता ल्याइनेछ ।

- विकासका कार्यक्रमहरूमा सार्वजनिक निजी साझेदारी PPP को नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूले पेश गरेका कार्यक्रमहरू गाउँपालिकाको उद्देश्यसँग मिलान गर्दै समन्वय र सहकार्यमा संचालन गरिनेछ ।
- तामाकोशी गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरूमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी, टोल विकास समिति, युवा क्लब तथा समिति र समूहहरू वडा कार्यालयहरू र कर्मचारीहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ ।

सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोग

- “डिजिटल पालिका, स्मार्ट सेवा” निर्माणका लागि सेवा प्रवाहका सम्पूर्ण कार्यहरू कम्प्यूटर र इन्टरनेट प्रणाली मार्फत गरिनेछ ।
- गाउँपालिका कार्यालय वडाकार्यालयहरू स्वास्थ्य संस्थाहरू र विद्यालयहरूमा सूचना तथा प्रविधिको प्रयोग बढाउन आवश्यक विद्युतीय सूचना प्रविधिका सामग्रीहरू प्रयोगलाई अनिवार्य बनाइनेछ ।

च.वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन

राजस्व परिचालन वित्तीय अनुशासन र वित्तीय जोखिम न्युनिकरण

- संचित कोषबाट हुने सबै सरकारी भुक्तानीहरू इलेक्ट्रोनिक फन्ड ट्रान्सफर EFT मार्फत बैङ्क खाताबाट मात्रै गरिनेछ ।
- आर्थिक मितव्ययीतालाई जोड दिंदै सुशासन अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ । अत्यावश्यक बाहेक कार्यालय सामग्रीहरू खरिद गरिनेछैन । जिन्सी श्रेस्ता प्रणालीलाई प्रभावकारी प्रयोग गर्दै सार्वजनिक सम्पतिहरूको एकिन गर्ने र खरिद गुरुयोजना अनुरूप नयाँ खरिद कार्य गरिनेछ ।
- विभिन्न करका क्षेत्रहरू पहिचान गरी नियमानुसार राजस्व संकलन गरिनेछ । राजस्व संकलनको रणनीति अनुरूप सबैलाई करको दायरामा ल्याउने प्रयास गरिनेछ ।
- नीतिगत स्थिरता र सुशासनका लागि आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नीतिहरूको निरन्तरता दिइ योजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

लेखाङ्कन आन्तरिक लेखापरिक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परिक्षण अन्तिम लेखा परिक्षण तथा वेरुजु फछ्छौँट र सूचना तथा संचार व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको आर्थिक कारोबारहरूको प्रचलित कानून अनुसार चुस्त दुरुस्त लेखाङ्कन गरिनेछ । साथै नियमानुसार आ.ले.प र म.ले.प गरी वार्षिक क्रियाकलापहरू तथा आय व्यायको विवरण आर्थिक वर्ष सकिए लगत्तै यथासिद्ध सार्वजनिक सुनुवाई गरिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

- गाउँपालिकाबाट संचालन हुने हरेक कार्यक्रमहरूको विवरण सोही दिन र एकिकृत आय व्यायको विवरण चौमासिक रूपमा सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- बेरुजु र बेरुजु फछोँटको विषयमा अति सम्बेदनशिलता अपनाइने छ । गत वर्षहरूको बेरुजु सम्परीक्षणका लागि कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- असूल गर्नुपर्ने र पेशकी बाँकी बेरुजुहरू असूलको लागि अगाडी बढाइनेछ ।

आदरणीय गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू,

५.तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ को प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमले विकास र समृद्धि, सुशासन र सामाजिक न्याय कायम भएको तामाकोशी गाउँपालिका निर्माण गर्ने अभियानलाई थप सहयोग गर्ने विश्वास लिएको छु। यो नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सबैको सक्रिय सहभागिता हुनेछ भन्ने विश्वास लिदै आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ को नीति तथा कार्यक्रम पारित गरिदिनु अनुरोध गर्दछु ।

६.तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ को यस नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्न सहयोग गर्नुहुने विषयगत समितिहरू, इमेल र सामाजिक सञ्जाल मार्फत सुझाव र सल्लाह प्रदान गर्नुहुने स्थानीय राजनीतिक दलहरू, स्थानीय समाचार माध्यमहरू, गाउँपालिकाका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरू, संघ र प्रदेश स्तरका सबै सरकारी कार्यालयहरू, संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा निर्वाचित जनप्रतिनिधि ज्यूहरू र नेपाल सरकार र वागमती प्रदेश सरकार प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा समेत समन्वय, सुझाव र सहकार्यको अपेक्षा गर्दछु ।

७.अन्त्यमा, हाम्रो एकता हाम्रो शक्ति हो, समृद्ध तामाकोशी गाउँपालिका हाम्रो गन्तव्य हो ।हामीले खोजिरहेको परिवर्तनको संवाहक हामी आफै बन्नुपर्छ। परिवर्तनको प्रतिक्षा नगरी परिवर्तनको शुरुवात आफै बनौं ।

धन्यवाद ।